

Леонід
Тарабаринів
у виставі
"Сьома свіча".
Режисер
Анатолій
Литко.
Мала сцена
"Березіль".
Фото Юрія
Лихацького.

На малій сцені "Березіль" Харківського театру імені Т.Г.Шевченка - вистава Анатолія Литка "Сьома свіча" за п'єсою Зіновія Сагалова "Польоти з ангелом".

Вистава незвична й емоційно захоплююча. Невипадково у її назві замість слова "свічка" вжито його поетичний заміник "свіча". Ще більше дивує жанр - і містерія, і буф.

...Старий знесилений Художник у напівтемряві своєї майстерні просить "небесного вершника", Ангела, призначити йому останній день. Ніби зі щойно заґрунтованого для роботи полотна в обрамленні білої ліпної рами, яка нагадує і старовинну парадну браму, і церковний жертвник, з'являється Ангел. Але перед тим, як задовольнити прохання майстра, це чудернацьке веселе створіння ущипливими підколюваннями й дотепним провокуванням пробуджує в душі Художника спогади. І оживають на сцені сторінки минулого в образах матері Художника, його дружини Белли, близьких друзів-поетів Сандра та Аполлінера, численних вітебських обивателів, окреслених з теплим меланхолійним гумором. А на протилежному полюсі - гротескні персонажі, серед яких Люція-революція, або просто Лушка, неофіти французької богеми, молодчики фашистської кліки...

П'єсу "Польоти з ангелом" написано за матеріалами життя і творчості, зокрема поетичної, Марка Шагала. Зіновій Сагалов знайшов у зарубіжних виданнях верлібри Шагала

французькою мовою, що й спонукало його до написання діалогів білим віршем. У п'єсі, визначеній автором як драматична притча, узагальнений і дещо ідеалізований Художник з його дивним, загадковим світом ірреальних персонажів протистоїть Часові, що спливає каламутним потоком соціальних вибухів і людських непорозумінь.

Анатолій Литко сприйняв п'єсу як камерну і поставив її на малій сцені, хоч за кількістю дійових осіб вона тяжіє до масштабної постановки. У виставі діалоги розподілено між двома персонажами - Художником і Ангелом. Актори - народний артист СРСР Леонід Тарабаринів та Тетяна Гриник - майстерно перевтілюються, як внутрішньо, так і зовнішньо, у "різнокольорових" персонажів, не розплескуючи головної теми кохання.

Ця тема виникає зі спогадами Художника про свою далеку батьківщину - Росію, з його невідступним бажанням бути поруч з Беллою. Любовне марення романтичного мрійника, який молодшає на очах душею і тілом, підхоплює чарівна музика. Від першої хвилини до останньої цього видовища глядачів не полишає відчуття романтичного піднесення, підсиленого мелодійною, одухотвореною музикою Енніо Морріконе, відомого композитора сучасного американського кіно. Музика органічно пов'язує фрагменти-спогади, утворює завдяки вдалому компонуванню режисера самостійну завершену сюїту. Вона набирає куль-

мінаційного пафосу наприкінці першої дії вистави та хорального за настроєм звучання у її фіналі, виконуючи роль вселюдського оберегу, що відновлює порушений лад, дарує душевну гармонію. І не дивно, що в її магічному колі здіймаються з небес зірки, огортаючи своїм промінням Чоловіка і Жінку, опускається на долоні Художника сріблястий місяць, засвічується сьома свіча, остання в єврейському обряді поховання, здійснюється відхід Художника, уподібнений нескінченному польоту закоханих у вічності.

"Сьома свіча" - вистава смілива. Вона проймає глядача суворістю чорно-білого вирішення сцени (художник Марина Кужелева). Вона не переобтяжена світловими ефектами, далека від наїву, награшу або зайвої сентиментальності. Актори, які складають чудовий ансамбль в розумінні психологічного проживання ролей, і з пластичного боку грають у сповідальній манері, чого сьогодні майже немає на сцені драматичних театрів. У їхньому виконанні білий вірш, майстерно перекладений з російської поетом Леонідом Томою, звучить без афектації, природньо і опоетизовано. Творці вистави гідно витримали випробування призабутим жанром містерії, що сягає корінням у середньовічний релігійний театр, де ставилися драми з життя святих. Утішно, що театр широко висловився ще раз про кохання - щасливе і живуче, примхливе і нетлінне, одвічне й потойбічне, якщо й таке є.

Харків.

Олена СЕДУНОВА

ЛЮБОВІ КОЛІР НЕПОВТОРНИЙ